

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Komisja do Spraw Petycji
BKSP-020-7-21

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu Komisja do Spraw Petycji wnosi projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Do reprezentowania stanowiska Komisji w pracach nad projektem ustawy został upoważniony poseł Sławomir Jan Piechota.

Przewodniczący Komisji
(-) Sławomir Jan Piechota

USTAWA

z dnia 2021 r.

o zmianie ustawy o pomocy społecznej
oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Art. 1

W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876) w art. 113c:

1) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 oraz wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„1. Jednostka organizacyjna pomocy społecznej zapewniająca całodobowe usługi, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w ust. 2, nie może się mieścić w jednym budynku z.”;

2) dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Wojewoda może zezwolić na funkcjonowanie w jednym budynku jednostki organizacyjnej pomocy społecznej zapewniającej całodobowe usługi oraz placówki opiekuńczo-wychowawczej, uwzględniając specyfikę i zadania tych placówek oraz potrzeby środowiska lokalnego.”.

Art. 2

W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821) w art. 106:

1) w ust. 2a wyrazy „w ust. 3 i 3a” zastępuje się wyrazami „w ust. 3-3b”;

2) po ust. 3a dodaje się ust. 3b w brzmieniu:

„3b. Wojewoda może zezwolić na funkcjonowanie na jednej nieruchomości gruntowej lub w jednym budynku placówki opiekuńczo-wychowawczej oraz jednostki, o której mowa w ust. 2a pkt 1 i 2, uwzględniając specyfikę i zadania tych placówek oraz potrzeby środowiska lokalnego.”.

Art. 3

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel uchwalenia ustawy

Projektowana ustawa jest reakcją Komisji do Spraw Petycji Sejmu RP na petycję Nr BKSP-145-576/19 skierowaną do Sejmu RP – którą Komisja uznała za zasadną.

Celem projektowanej ustawy jest dokonanie zmiany w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tak aby wojewoda miał prawo, uwzględniając specyfikę i potrzeby środowiska lokalnego, zezwolić na funkcjonowanie na jednej nieruchomości gruntowej lub w jednym budynku placówki opiekuńczo-wychowawczej oraz innej jednostki organizacyjnej wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej lub jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.

2. Rzeczywisty stan w dziedzinie, która ma być unormowana oraz różnice pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Dokonana dnia 5 września 2016 r. nowelizacja ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw uniemożliwia tworzenie od dnia 15 października 2016 r., a od dnia 1 stycznia 2020 r., także prowadzenie, na terenie jednej nieruchomości gruntowej lub w jednym budynku, placówki opiekuńczo-wychowawczej oraz innej jednostki organizacyjnej wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej lub jednostki organizacyjnej pomocy społecznej. W toku prowadzonych prac Komisja do Spraw Petycji ustaliła, że pomimo długiego *vacatio legis*, istnieją nadal w Polsce placówki, których uwarunkowania organizacyjne stoją w sprzeczności z ograniczeniami określonymi w art. 106 ust. 2a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz art. 113c ustawy o pomocy społecznej. Działalność takich placówek, prowadzona od wielu lat, jest wysoko oceniana przez władze lokalne (np. placówki prowadzone we Wrocławiu przez Fundację Ewangelickie Centrum Diakonii i Edukacji im. ks. Marcina Lutra na terenie nieruchomości gruntowej o powierzchni 5 hektarów, z wieloma budynkami na tym terenie, czy działający w Łodzi Dom Międzypokoleniowy BEDNARSKA). Także

doświadczenia międzynarodowe potwierdzają, że w pewnych sytuacjach łączenie placówek dla seniorów oraz całodobowych placówek opieki nad dziećmi może przynosić wiele korzyści dla podopiecznych wszystkich placówek. Nie bez znaczenia jest też fakt, że wyegzekwowanie wskazanych przepisów (zakazów) wiązałoby się z koniecznością likwidacji niektórych placówek lub poniesienia dużych nakładów finansowych, niezbędnych do ich przeniesienia do nowej lokalizacji. Tego typu działanie byłoby zarówno nieracjonalne z ekonomicznego punktu widzenia jak i całkowicie niezrozumiałe społecznie. Taką ocenę potwierdzają pośrednio działania Minister Rodziny i Polityki Społecznej, która w piśmie adresowanym w październiku 2019 r. do wojewodów wskazała na konieczność indywidualnego rozpatrywania każdego kontrolowanego przypadku naruszenia art. 106 ust. 2a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym również pod kątem formułowania zaleceń pokontrolnych w ten sposób, aby zakreślone w nich terminy realizacji zapewniały realną możliwość wdrożenia tych zaleceń.

Po analizie odpowiedzi na Dezyderat nr 16 Komisji do Spraw Petycji do Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie funkcjonowania na jednej nieruchomości placówek opiekuńczo-wychowawczych i jednostek pomocy społecznej z dnia 22 stycznia 2020 r. Komisja uznała, że najwłaściwszym rozwiązaniem, uwzględniającym zarówno racje, które legły u podstaw wprowadzenia aktualnych przepisów, jak i pozytywne doświadczenia i potrzeby lokalnych środowisk, będzie przyznanie wojewodzie prawa udzielania zezwolenia na funkcjonowanie na jednej nieruchomości gruntowej lub w jednym budynku placówki opiekuńczo-wychowawczej oraz innej jednostki organizacyjnej wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej lub jednostki organizacyjnej pomocy społecznej. Rozwiązanie zawarte w projektowanej ustawie jest wzorowane na analogicznych uprawnieniach wojewody, zawartych w art. 106 ust. 3 i 3a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do wydawania zezwolenia na niektóre odstępstwa od ogólnych zasad określonych w art. 106 ust. 2a tej ustawy.

3. Skutki projektowanej ustawy

Zasadniczym skutkiem prawnym projektowanej ustawy będzie stworzenie możliwości (zgoda wojewody) odstępstwa od generalnej zasady, określającej zakaz łączenia na terenie jednej nieruchomości lub w jednym budynku działalności placówki

opiekuńczo-wychowawczej z niektórymi innymi rodzajami działalności – w sytuacji gdy z uwarunkowań lokalnych i sytuacji na terenie konkretnej nieruchomości wynika, że byłoby to rozwiązanie nie tylko nie przynoszące szkód, ale sprzyjające lepszej realizacji zadań przez tę placówkę. Projektowana ustawa pozwala także wyeliminować stan swoistej fikcji prawnej – gdy przepisy ustawy nie są egzekwowane przez służby wojewody a niekończący się stan niepewności prawnej negatywnie wpływa na efektywność pracy placówek.

Eliminacja wspomnianego stanu niepewności prawnej będzie miała także pozytywne skutki społeczne – poczucie stabilności funkcjonowania placówki może wpływać na zawodową stabilizację kadry placówki, podejmowanie przez placówkę długoterminowych przedsięwzięć programowych w środowisku lokalnym, możliwość nawiązania przez nią współpracy ze sponsorami, możliwość długoterminowych inwestycji w sprzęt i wyposażenie. W szerszym aspekcie należy uznać, że każda sytuacja, w której istnieje rozdźwięk pomiędzy przepisami a ich praktycznym stosowaniem ma szerszy, negatywny wydźwięk społeczny – tworzy przyzwolenie dla niestosowania prawa przez obywateli. Dlatego takie sytuacje powinny być eliminowane.

Ustawa pozwoli placówkom, które nie stosują się obecnie do wspomnianych zakazów, na uporządkowanie formalnych podstaw ich działalności, co także umożliwi im długoterminowe planowanie, w tym podjęcie długoterminowych inwestycji, bez ryzyka że mogą okazać się one zmarnowanym wydatkiem.

Ze względu na swój charakter i ograniczony zasięg ustawa nie wywoła skutków gospodarczych, jak również skutków finansowych. Ustawa może mieć incydentalny, pozytywny wpływ na działalność podmiotów gospodarczych (w tym mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorstw) – jeżeli placówka która uzyska zezwolenie wojewody jest prowadzona przez podmiot gospodarczy.

4. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 18 czerwca 2021 r.

BAS-WAPM-1397/21

SEKRETARIAŃ Z-CY SZEFA KS
L.dz. DS. 1120.363.21 (2)
Data wpływu 18.06.2021.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej komisijnego projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Sławomir Jan Piechota)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2021 poz. 483) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ustawy zakłada zmianę art. 113c ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹ oraz art. 106 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej².

Proponowana zmiana polega na wprowadzeniu wyjątku od obowiązującego obecnie zakazu jednoczesnego funkcjonowania w jednym budynku oraz na jednej nieruchomości jednostki organizacyjnej pomocy społecznej zapewniającej całodobowe usługi oraz placówki opiekuńczo-wychowawczej. Jednoczesne funkcjonowanie tych placówek w jednym budynku lub na jednej nieruchomości będzie możliwe na podstawie decyzji wojewody, podjętej z uwzględnieniem specyfiki i zadań tych placówek oraz potrzeb środowiska lokalnego.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii, o której mowa w projekcie ustawy.

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, ze zmianami.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 821 oraz Dz. U. z 2021 r. poz. 159.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Przepisy projektu nie należą do materii regulacji prawa Unii Europejskiej.

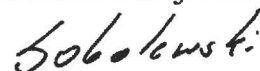
4. Konkluzja

Przedmiot projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Autor:

Dorota Olejniczak
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski

Warszawa, 18 czerwca 2021 r.

BAS-WAPM-1398/21

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS
L.dz. DS. MZO.363.21
Data wpływu 18.06.2021

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie stwierdzenia, czy komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Sławomir Jan Piechota) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

Projekt ustawy zakłada zmianę art. 113c ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹ oraz art. 106 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej².

Proponowana zmiana polega na wprowadzeniu wyjątku od obowiązującego obecnie zakazu jednoczesnego funkcjonowania w jednym budynku oraz na jednej nieruchomości jednostki organizacyjnej pomocy społecznej zapewniającej całodobowe usługi oraz placówki opiekuńczo-wychowawczej. Jednoczesne funkcjonowanie tych placówek w jednym budynku lub na jednej nieruchomości będzie możliwe na podstawie decyzji wojewody, podjętej z uwzględnieniem specyfiki i zadań tych placówek oraz potrzeb środowiska lokalnego.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo UE.**

Autor:

Dorota Olejniczak
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Analiz Sejmowych
Sobolewski
Przemysław Sobolewski

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, ze zmianami.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 821 oraz Dz. U. z 2021 r. poz. 159.